

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, cu prețuri foarte moderate

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte

Apare în fiecare Sâmbătă.

AN-NOU

An-Nou! An-Nou! Cuvânt făr-mecat, care atâta putere și atragere ai și pentru bătrâni și pentru tineri! Care scufunzi pe bătrân în gânduri înapoi privitoare, în duioase aduceri aminte de voioșii ani ai tinereții, de sguđuirile luptei vieții din anii bărbăției, și toate, atât bucuriile cât și sbuciumările, i-le arăți acum ca învăluite în o ceață blândă, duioasă; care gândul tinereții îl arunci sburdalnic și încrezător în viitor, căutând cărări de mers la bine, făcând planuri peste șiruri de ani, și atât unele cât și altele învăluindu-i-le în o ceață trandafirie, invitată, prin care i-se îndulcește dorul de viață! An-Nou, tu carele de toți ești ținut și despre care toți au iluzia că ești trimisul Norocului, că vii cu săculețul plin de sorți bune pe care le împarți nouă celor-ce atâta ne bucurăm de sosirea ta, An-Nou, pe care noi întâia-oară Te salutăm și de care ne legăm întâia-oară frumoasele speranțe: Fii binevenit nouă, și adu-ne împlinirea doririlor noastre, cari nu sunt doriri egoiste, doriri de fericire singuratică, personală, ci de fericire a poporului român din aceste văi, de pe aceste plaiuri, fericire pentru care intrăm și noi cu drag în șirul muncitorilor cu cuvântul și cu fapta!

Ți-au zăgrăvit și ți-au cioplit strămoșii nostri chipul, ca un cap cu două fețe, cu una privind înainte, cu alta napoi. Ne aducem aminte și noi de închipuirea ta în acest fel, și privi-vom și noi cu ochii nu numai înainte, ci și napoi, ca cercetând trecutul să învățăm din el și să ne putem potrivi pașii în viitor.

Viitorul îl vedem cu ochi tineri, zimbindu-ne ademenitor și încuragietor. Vedem și greutățile lui, dar

lupta cu ele o primim cu inimi tinere, calde, hotărâte, și înșine pășind voioși în zilele noului an, dorim și tuturor spriginitorilor nostri, cetitorilor și întregului nostru iubit popor:

An-Nou cu fericire!

Se organizăm DEFENSIVA!

Din incidentul noului an, cuvine-se să aruncăm o privire și asupra cauzelor cari au produs în mod fatal situațiunea într'adevăr îngrijitoare, în care mai mult prin a noastră vină decât prin machinațiunile contrarilor, ajuns-am. Datori suntem cu atât mai ales a face această dureroasă analiză, pentru-că numai așa ne este dată posibilitatea de a afla modalitățile potrivite, cu ajutorul cărora s'ar putea sana încâtva situațiunea noastră.

Cu toții, tineri și bătrâni, suntem de acord, că noi, Românii din țerile coroanei ungare, trăim între împrejurări extrem de grave, că însăși existența noastră e în joc, că lupta noastră politică se învîrte în jurul chestiei de a fi sau de a nu fi!

Și, bine să băgăm de samă, că în această luptă nu putem conta la ajutorul nimănui, așadar' avisați suntem la propriile noastre puteri.

Dar' cu toate-că stăm în fața unui dușman mult mai puternic, totuși nu avem motive de a des-nădejdă, pentru-că lupta de legitimită apărare, impusă nouă cu forța, e de atare natură, încât noi, reușind, prin o bine organizată luptă de defensivă, numai să ne susținem limba și datinele străbune neatinse, ceea-ce este egal cu: salvarea naționalității de o scufundare, — prin asta isbânda întregă, cu toate consecuențele și dorințele legate de ea, va urma! Mai curând sau mai târziu, după împrejurări, dar' va urma!

Iată, pe lângă multele desavantagii, marile favor și inexpugnabile

bila noastră forță, care numai oameni să fim și Români să rămânem, ne asigură reușita!

De aceea, convingerea mea tare este, că primul nostru gând și lucru, trebuie să ne fie azi: organizarea unei puternice defensive, pe toată linia, de sus până jos, cu ramificațiuni și organe până în cel din urmă sat, în cele mai adânci pături ale națiunii! Aceasta cred că ar fi pentru lupta noastră mare, cea mai fericită tactică.

Mă uit la lupta Burilor. Prin ce fac acești oameni atâtea zile amare unei națiuni de sute de ori mai puternică, ce s'a aruncat cu războiu de extirpare asupra lor? Numai prin o defensivă splendid organizată. De ar fi luat ei ofensiva față de cutropitorul dușman, demult s'ar fi închis mormântul cel mare asupra lor. Prin înțeleaptă și puternică defensivă, susțin lupta spre umirea întregii lumi!

Durere, în trecutul apropiat nu s'a ținut cont de aceasta, și în loc de a ne restrînge la o defensivă înțeleaptă, la pararea loviturilor externe, am eșit noi cei mai slabi în ofensivă, ear' urmarea a fost înfrângerea noastră. Din înfrângere a urmat decepție, neorientare și iată-ne în chaosul și confuziunea ce caracterizează azi situațiunea noastră.

Pentru a putea acum ești din impas, în prima linie trebuie să ne dăm seama cu ceea-ce voim și ceea-ce putem. Voința, dorințele și aspirațiunile noastre, să stea în raport cu forțele disponibile și în aceste privințe trebuie să fim realști în toată puterea cuvântului!

În situațiunea noastră, când însăși existența națională ne este atacată și periclitată, tot Românul de omenie, fie acela tînăr sau bătrân, moderat sau radical, nu poate avea altă dorință și altă voință, decât de a asigura existența și viitorul naționalității noastre.

Iată, scopul și ținta pe care trebuie să o urmărească partidul național, iată baza care face posibilă ralierea și concentrarea tuturor elementelor naționale cinstite și gruparea tuturor forțelor disponibile.

Partidul nostru național pentru servirea acestui măreț scop are drept de existență, ear' programul lui astfel trebuie întocmit, în cât pe lângă promovarea scopului final, să fie de o parte realizabil, ear' de altă parte să facă accesibilă concentrarea tuturor elementelor cinstite. Intrucât correspunde tactica urmată de partidul nostru național și însuși programul național, acestor necesități imperative, și intrucât correspund vederile și părerile conducătorilor actuali principilor sus stabilite, nu o pot discuta tot în acest articol, dar' la proxima ocașine voiu reveni și la discutarea acestor importante și gingașe chestiuni, și nu voiu hesita a-mi expune convingerile și părerile mele cu toată francheța, căci mare păcat al nostru a fost și este, că... ne ferim de discutarea publică a chestiunilor mari și gingașe.

Dr. Aurel Vlad.

Un mandat de deputat, nimic de Curie. Alegerea de deputat dela Deș, unde reușise groful Dominic Teleki, atacat fiind cu petiție la Curie, a fost în ședința dela 8 Ianuarie n. a Curiei, nimicid.

Hotărîrea Curiei se întemeiază pe faptul dovedit prin cercetare și recunoscut de însuși alesul, că adevărat însuși groful și-a trăctăluit cu mănăci și beuturi alegătorii în casele proprii, și apoi însufleșii de vinurile și mănăcirile bune, i-a dus de-ac val la urnă, unde „votau” din „convingere” pentru domnul grof. Curia i-a nimicit grofului și dreptul de alegător, deci și cel de a mai putea fi ales, pe timp de jumătate de an.

Hotărîrea Curiei a produs senzație în cercurile politice din Pesta — scriu foile ungurești. Destul de rău c'a produs senzație, zicem noi. Senzație ar trebui să producă faptul că nu se nimicesc în toată ziua 3—4 mandate, căci mulți sunt cei aleși prin corupție cum a fost groful Teleki!

Și este prost semn al timpului, că până unde s'a scufundat sentimentul de dreptate și de respectare a legii la politici maghiari, că la ei produce „senzație” în loc de aplauze, pedepsirea unui abus sfruntat a dispozițiilor legiilor

toată fericirea ce mi-o procuri; în loc ca eu să muncesc și tu să stai, lupți cu curaj alături cu mine. Greaua meserie ce am învățat-o de frica loviturilor de bice, ne procură într'adevăr, întru câteva belșug; ca probă este că din cele-ce am câștigat am putut pune de-o parte câteva mii de franci, dar' alta în locul tău s'ar gândi la măriș. La toate propunerile ce ți-s-au adresat și din care unele splendide, tu ai răspuns în totdeauna printr'un refus categoric.

„Ce mi trebuie mie ranguri și averi, când cei-ce mi-le otereau îmi erau de nesuferit și când mă simt fericită numai lângă scumpul meu clown Toto-Bum? răspunde Mieta.

„Atunci ne-am înțeles? întrebă el; voiu răspunde da, prin semnul ce mi-l cere, da, Toto, dar' ești gata? că sună clopotul. Iată-ne, zise el, apărând de după paravan în scumpul seu costum de gigerl, pe când Mieta își lipea o musculiță lângă nara dreaptă. Instrumentele le-am luat, hai, să mergem.

Cronica mea.

București, 24 Dec. v. 1901.

Literatură națională! Eată ce vreau o seamă de scriitori români. E natural și corect. La cultură națională numai prin literatură națională putem să ajungem. Cum noi nu voim să ajungem nici Francezi, nici Nemți, nu trebuie să ne asimilăm producțiunile lor, ci avem datoria să pornim din noi înșine, păstrând cu sfințenie firul tradiției. Înainte de-a ști cine sunt corifeii literaturii franceze și nemțești, trebuie să fim pe deplin orientați asupra autorilor nostri, mici și mari, căci pe ei avem să clădim înainte.

În timpul din urmă am observat mai multe semne, că un curent favorabil literaturii naționale pornește a-și face drum printre noi. În toate părțile începe a prinde rădăcini sănătosul principiu al culturii specifice românești.

Un asemenea semn este și întreprinderea marelui institut „Minerva” dela București, de-a edita două biblioteci naționale.

Întreprinderile de acest soi până acum nu aveau caracter strict românesc. Mai ales Ovreii erau aceia cari se angajau a popularisa literatura. La Iași a apărut biblioteca fraților ovrei Șaraga; la Craiova două biblioteci mici ale ovreiului Samitca; ear' la București continuă să apară „Biblioteca pentru toți” (odinioară condusă bine de D. Stancescu) în editura ovreiului Alcalay. Toate aceste biblioteci n'au o țință superioară decât aceea de-a se vinde cât de bine! Ele sunt azi conduse fără nici un sistem, cu o lipsă totală de pricepere în materie literară. Și atât în aceste, cât și în deosebi în „Biblioteca internațională” au apărut o mulțime de traduceri rele, și cu un cuprins bogat în idei subversive, — romane franceze, studii sociale — cărți cari s'au vândut bine și au avut darul de-a zăpăci întreaga generație de astăzi.

Astfel fiind, întreprinderea casei românești de editură „Minerva” vine ca o salvare, ca un necesar sprigin ce se dă acelor cari și-au propus a realiza opera de îndreptare a moravurilor jig-nitoare.

Am zis, că această tipografie scoate două biblioteci naționale. E una mare, „Biblioteca autorilor români”, în care în interval de un an de când există

Amândoi cu mandolinele în mână intrară pe arena acoperită cu covor și după o reverență adâncă, intonară serenada lui Schubert.

Trebură de trei ori să mai reîn-ceapă, sunetele eșeau melodioase din diferite instrumente, ce li-se impuneau prin lor de clowni musicali și fermecau auditorul. În cele din urmă Bum, cu vioara strînsă de piept făcū câte-va salturi, oprindu-se drept în fața celui care trimisese biletul, se aplecă ca și cum ar mai mulțumi încă odată publicului, însă, acel-ce ședea în fața sa înțelelesese semnul convenit și obrazul său, până atunci nepăsător, se înveseli de-odată.

Intr'un salonaș separat dela Capșa, împrejurul unei mese pe care se află mănăci gustoase, stau cei trei cunoscuți ai nostri: Contele și Toto Bum în frac, ear' Mieta într'o rochie simplă dar' elegantă.

„Imi permiteți, domnișoară și dom-nule, începū contele, după-ce chelnerul eși, să vă rog ca mai întâiu să cinăm

FOIȚA

CÂNTECE

M'am împretenit c'o floare,
Petreecam atât de bine:
Toată ziua-'i povesteam,
Doamne câte nu-'i spuneam:
Povesteam de tine...
Azi mi-a spus că te cunoaște,
Te-a văzut trecând odată,
Și mi-a spus că nu-'i ca tine,
Cât e lumea nu-'i ca tine
Mai frumoasă fată!..

Vântul aiura prin frunze,
De iubire, să n'lege.
A căzut un măr, și Newton
A creat o nouă lege —
Scutură prin ramuri vântul,
Rumpe mere, câte vrei;
Cuget și eu... La vre-o lege?
Aș!.. La obrăjorii ei..

CE-AI PERDUT...

Te iubeam cu foc, cu toată
Patima... O, n'ai idee
Domnișoară, ce-'i iubirea
Sinceră, doar' ești femeie
Și matale! Și dovadă
E, că mi te-ai logodit!..
Aoleo!.. Să mor, nu alta,
Cât sunt de nenorocit!

Te iubeam, doar', cu atâta
Patimă!.. Dar' ce idee
Poți să-ți faci despre-o iubire
Sinceră?... Doar' ești femeie
Și mata... Prin gând nu-ți trece:
Știi matale ce-ai pierdut!..
Aoleo!.. De n'aș ști nici eu
Câtă zestre ai avut!..

Victor Bontescu.

Domnul Clown.

(Urmare și fine).

„Ce zici de astea Mieta? întrebă Bum după-ce terminase cetirea. »Ce să zic? eu una nu pricep ce-o fi vrînd cu noi, voiu face ceea-ce vei decide tu, ca în totdeauna, știi bine.

Nici eu nu prea pricep, dar' fiindcă într'adevăr azi este revelionul de Anul-nou, n'am perde nimic dacă am prinii supeul d-sale, în loc de a ne duce la hotel. Apoi nu știu, dar' data asta de 1 Ianuarie coincizînd cu cea a nenorocirii noastre, par'că mă fac curios să știu ce vrea domnul acela cu noi. Apoi pare un om cum se cade. Vezuși tu coroana de conte ce stă de-asupra monogramului? Ea îmi inspiră încredere.

„Dacă vrei, mie mi-e tot una, vom merge, reluă Mieta. Cu tine merg până la capătul lumii. El îi luă capul și depuse o sărutare pe candida ei frunte zicîndu-i: „Scumpă sorioară, cum voiu putea eu vre-o dată să-ți răsplătesc

au apărut până acum o parte din scrierile a cinci autori români: Alexandri, Bălcescu, Filimon, Alexandrescu și Ispirescu; ear' a doua publicațiune periodică a «Minervei» este mica «Biblioteca populară» din care au apărut până acum 18 numere, cuprinzând câteva momente culminante din istoria și literatura noastră națională: *Cântarea României, Revoluția lui Todor Vladimirescu și a lui Horia*; viața și operele lui Alexandri și a lui Kogălniceanu; epoca lui Mihailu Viteazu și altele.

Aceste indicații sunt suficiente pentru ca să se vadă numai decât, că aici avem de-a face cu un program conștient, care, dacă se va continua cu consecvență și dacă va fi spriginit cu căldura pe care o merită o cauză atât de frumoasă, va da rezultatele cele mai bune și sigure în direcția pornită. Pentru că cine va ceti frumoasa limbă a lui Bălcescu și a lui Ispirescu fără să tragă vr'un folos dintr'însa? Cine va răsfosi în dulcele Alexandri fără ca să se simtă înviorând sub puterea poeziei lui senine? Cine va trece în revistă anii sgomotoaselor mișcări naționale din trecutul îndepărtat, fără să se oțelească sufletește? Și, o limbă românească bună, o simțire caldă pentru poporul tău și o conștiință națională oțelită, — eată la ce se poate ajunge prin publicațiunile populare ale «Minervei».

Mai începe indoiială, că pentru o astfel de tipografie nu se pot găsi decât cuvinte de laudă și de încurajare? Cu nimic nu se pot realiza programele noastre așa de ușor, ca cu o lectură sistematică a unor cărți de cuprinsul celor din bibliotecile aminte. Să facem deci sacrificii bănești pentru a face posibilă răspândirea cât mai mare a astfel de cărți în straturile poporului și iutor de carte.

Fidelio.

Adevărata cauză!

Foile maghiare varsă «lacrămi» de durere asupra sorții poporului rutean. Una caută cauza decadenței în vinars, alta în sărăcia pământului, alta în roiul percuiaților ce vin din Rusia. Apoi să întrec în trasee patriotice, cari însă nu vin mai din jos de pomul lui Adam, toate sunt pline de «bună-voință» și de sfaturi bune cum și cu ce ar fi, a să mântui bieții ruteni. Firește nici una nu dă drept cauză a decadenței neștiința în care se ține acest popor, sau șovinismul cu care e tractat.

Publiciții maghiari foarte ușor ar putea să afe cauza, și ei de sigur o și știu, dar' o retac.

și apoi să facem reciproc cunoștință mai de aproape. Mulțumindu-vă de gențile ce ați avut de a primi invitațiunea mea, nu voesc să abusez, de aceea vă rog ca mai întâiu să cinăm, căci trebuie să fiți foarte oboșiți și oterindule câte un pahăruț cu Vermuth: îmi iau voia de a bea în sănătatea d-voastră urându-vă anul nou cu fericire și prosperitate.

Invitații mulțumiră și supeul urmă cu veselie, vorbindu-se în general numai de reușita reprezentațiunei și de succesele obținute în cursul carierei lor de artiști.

Cu o fineță delicată contele îi întreba prin ce orașe fusese.

Când veni rîndul șampaniei, contele se sculă, și întinzînd mâna Miței zise: Imi dai voe domnișoară să-ți presint în persoana mea pe contele Raul de P.**, căruia Mieta răspunde nu fără esitare: eu mă numesc numai Mieta, sau Miss Dora când joc, ear' fratele meu Toto Clownul-Bum.

La cuvintele acestea contele scapă mâna Miței și îngalbenind căzu înapoi pe scaune exclamând singurul cuvînt: În fine.

Toto și Mieta, crezînd că contele o să leșine săriră spre el, însă el deja își redobândise cumpătul și su-

Este adevărat că vinarsul contribuie mult la sărăcia singuraticilor oameni, pentru-că pricinuesc slăbirea puterilor de lucru, dar' aceea că *poporul întreg* rutean ar fi mai beutor de spirituase ca alte popoare de cele în stare bună, nu se poate afirma absolut. Nici Ruteanul nu bea mai mult decât Germanul, Belgianul, Francezul sau Olandezul. Și totuși aceste popoare nu sărăcesc ca Ruteanul! Dar' nu poate fi pricina decadenței Rutenilor nici sărăcia pământului pe care locuiesc, pentru-că atuncea cum de decăzuți ar trebui să fie de pildă cei din Siberia, cei din Nordul-Germaniei, Scoțienii ori Norvegienii, al căror pământ e și mai puțin roditor ca al Rutenilor! Sau pentru-ce înaintează poporul slovac, deși e în multe locuri mestecat cu Rutenii și pe același pământ?

Nici droaia lăcustelor jidovești cari îi năpădesc nu poate să fie așa de tare pricina decadenței acestui popor, pentru-că și alte popoare locuiesc vecine cu cuibul acestor lăcuste și chiar năpădite de ele, și totuși nu sărăcesc așa rău ca Rutenii.

Interesant e că și partidul acela din țara noastră, care se girează de «creștinesc», partidul popular cu organul său «Alkotmány», orbit de șovinismul necreștinesc, nu arată adevărată pricină a acestui fenomen trist, ci și el pune vina mai pe vinars, mai pe jidani, mai pe guvern.

Noi o vedem și o spunem verde, căci e de însemnătate și e un memento și pentru viitorul nostru: Adevărata cauză a decadenței poporului rutean din regatul ungar, este *nisuița cercurilor conducătoare ale regatului, de a vîna după suflete, de a maghiarisa!* Ei sunt convinși, că un popor în întregul lui, numai așa poate să trăiască, dacă toate clasele lui lucră laolaltă la desvoltarea comună, adică inteligența, proțimea și poporul, dar' o știu și aceea, că *desbinînd, depărtînd aceste clase una de alta, poporul degenerază, devine spre greutatea vecinilor și pe urmă piere.*

Ce voesc alta cercurile conducătoare ale regatului nostru decât ca să peară de pe fața pământului poporul rutean din patria noastră? Pentru-că nu perirea individului o au ei înaintea ochilor, ci perirea poporului întreg rutean, adică desnaționalisarea și absorbirea lui.

Pentru ajungerea acestui scop, lucră apoi cei dela cărma țerii sistematic. Lucrează mereu ca să desfacă clasele poporului rutean una de alta. Inteligența au separat-o de popor așa, încât rar

rizînd își ceru scuze de slăbiciunea sa, zicînd că numele acesta îi amintea o întîmplare tristă din viața sa și aceasta fusese cauza de simțise o slăbiciune.

La rîndul lor Mieta și Toto se priviră, și apoi par'că împinși de același gând ziseră: Domnule conte, dacă nu te superi și dacă nu suntem prea indiscreți, te-am ruga să ne povestești și nouă durerea d-tale, căci luăm dinainte parte la ea.

„Tocmai pentru aceasta v'am și invitat astă-seară și vă promisesem în biletul meu a vă spune la masă cauza. Vă rog dar' să bine-voiți a-mi da ascultare și chiar dacă unele pasagii v'ar impresiona mai mult, să nu mă întrerupeți, căci altfel simt că nu ași avea putere de a urma:

»Sunt treisprezece ani de când călătoresc neîncetat. Cu cât-va timp înainte trăiam fericit dimpreună cu soția și o fetiță de șase ani într'un castel al meu situat la zece leghe de Lyon. Nimic nu lipsea acestei fericiri, eram destul de bogat, mă căsătorisem din amor, cu o femeie de neprețuit și Dumnezeu ne dăruise o fetiță a cărei sănătate era înfloritoare, creștea bună și inteligentă ca și mama ei, a cărei frumsețe o moștenise de asemenea. Intr'o zi, n'ar mai fi fost, era iarnă, îmi aduc bine aminte, era în ajunul Anului-nou, plecaseram la

inteligent rutean mărturisese că el e »Rutean«.

Iar' un popor fără de inteligență, e ca un arbore fără de frunze și fără flori, crăci goale! Nu poate să aducă roadă, vegetează un timp, dar' pe urmă tot piere. Pomul, ale cărui frunze sunt nimicite de omide, an de an, cum sunt nimicite ale pomului rutean de omidele maghiarisării, nu numai nu aduce rod, dar' pere cu timpul, pentru-că nu mai poate avea nutrețul tot, care e de lipsă pentru o vieată deplină.

(Va urma).

Camillus.

Știri politice

— *Triplă alianță* pare că se clătina în vechile ei baze. Cancelarul Bülow al Germaniei a ținut de curînd o vorbire din care se întrevește asta, și care pare a zice: ne pare rău, dar' dacă nu va mai merge, vom trăi și fără de ea...

— In Spania e o tulburare și o neliniște hotărîse cu revoluția. De când Spania și-a pierdut coloniile (Cuba, Filipinele etc.), mare mulțime de oameni nemulțumiți și lipsiți, nu mai știu încotro să dea și-și afe mijloace de traiu, și se sbat în țară și ferb, ear' unele partide politice îi folosesc și folosesc mișcarea lor de nemulțumire, și împing țara pe marginea revoluției. Armata acuși nu mai poate ținea rînduiala în țară. S'a declarat stare de asediu în câte-va părți ale ei. Spaniolilor trebuie să le vie acum un geniu, care să găsească calea pe care pornind națiunea lor, să poată da ear' de pace și de mulțumire.

Correspondență

Dobra, 9 Ian. n. 1902.

Dle Redactor!

Cu plăcere vă trimit în grabă un mic raport despre *Concertul* arangeat de corul român din Dobra, condus de dl inv. Toma Roșu, aseară, a doua zi de Crăciun, în hotelul »La Husariu«.

Corul pe care am avut fericirea a-l asculta aseară, este abia de vre-o 3 ani înființat la Dobra, ca cor bisericesc. Fusesse condus de harnicul domn Nicolae Herbai, ear' din toamna trecută, de când dl Roșu a venit ca învățător din Deva la Dobra, conduce d-sa cu iste-

Lyon spre a țargui cadoură pentru a doua zi, atât pentru soția mea cât și jucării pentru fetița mea și un alt copilăș strein pe care îl aveam la noi. Sara când trenul sosi în gara X. a țargușorului cu același nume din apropierea castelului meu, zării pe bătrânul meu servitor, care plîngînd cu hohote îmi povestea că copiii, adică fetița mea și cu băiețelul care se juca cu ea în parc, periseră fără urme. Crezui de-o camdată că mă va lovi damblaua, dar' prinzînd puțin curaj, luai pe servitor de braț, și-l țării spre eșire. Mă urcai în trăsura mea, ce mă aștepta și poruncii servitorului a se așeza lângă mine.

Mieta și Toto, care până atunci își mușcaseră buzele spre a nu întrerupe pe cel-ce povestea, lăsînd numai curs liber lacrimelor ce le curgeau șiroaie pe obrazi, nu se mai putură oprî și sîrînd în sus de pe scaune, întrebă:

»Și i-ați găsit?»

»Vai, nu!, fu scurtul răspuns.

»Acum înțeleg totul, urmă Toto, d-voastră negăsindu-i, ați plecat, precum ziceați adineaură, în călătorie cău-tîndu-i, însă împrejurările au făcut că până azi nu i-ați găsit, atât pe fiica d-voastră cât și pe băiatul acela care ziceți că era cu dînsa. Imi permiteți să vă întreb un singur lucru și anume,

țime și dexteritate acest cor de 36 persoane. Bogatul program publicat prin foi, a fost cu deplin succes executat și publicul, foarte numeros, a răsplătit pe coriști cu bogate aplauze.

Mult ne-au încântat încă două puncte ale programului, anume solul cîntat de d-na Maria Sîrbu, tinăra și dragălașa preoteasă din Mihăești, care ne-a cîntat cu destul efect duiosa poezia alui Eminescu »Mai am un singur dor«. Apoi terțetul foarte reușit cîntat de d-na Sîrbu și dnii Toma Roșu și Ioan Sîrbu.

Tot concertul a reușit spre deplina mulțumire a publicului. Și am avut public numeros: toată inteligența din Dobra, și popor, și oaspeți din Belinț, Lugoș, Făget, și din comunele vecine.

Venitul curat a fost vre-o 80 cor., în favorul școlăi.

Dorim să auzim cât de des producțiunile acestui cor voinic!

PENTRU ECONOMI

Apărarea contra floxerei.

— *Prenoirea viilor cu vită americană.* — Instrucțiune dată de ministr. r. u. de agricultură.

Partea I.

Facerea planului.

(Urmare).

Vicinătatea, împrejurimea vieii încă hotărăște. Locurile nelucrate vecine, sunt cuiburi de tot felul de insecte și paseri și burueni ce ne vor năpădi și via; pădurea e cuib și adăpost de animale sălbatice cu cari vom avea mult de lucru; locurile năsipoase, sau ne-nămolec din sus, sau ne fug din jos. S'a văzut că viile dintre locuri păduroase, sutăr mai tare de geruri.

Dimpotrivă vecinătatea unor vii în rînduială, a uror economii bine conduse, e de folos și pentru via noastră, căci prin împrejurime îngrijită, și animalele și gîngăniile stricăcioase pomenite mai sus, se pustiesc ori cel puțin se răresc tare. E bine să așezăm via pe un loc, pe unde duc drumuri, ca să putem duce ușor gunoiu. Ear' apropierea de orașe cu piațe în care putem vinde strugurii și vinul, trebuie să ne fie nou îndemn a cultiva vii.

Despre înclinarea locului viilor puse pe coaste de dealuri, se știm următoarele:

Plăcut și priincios e vieii locul ce zace între 5—20 grade de în-

cine era băiatul acela și ce căuta în casa d-voastră?

»Băiatul acela era fiul unei veduve săracă, care lucra cu ziua ca cusătoreasă la castelul meu, și murise de boală de piept, căci muncise prea mult, în scurta ei viață; dar' de soartea lui nu mă îngrijesc atât, căci un băiat de nașterea sa poate agonisi ori-cum pânea«.

»Aveți dreptate domnule conte, și îmi permiteți să urmez eu povestirea d-voastră, căci ați oboșit... Cuvintele acestea fuseră zise cu un ton rece. Mieta care îl cunoștea atât de bine, îl înțelesese și își împreună mâinile spre rugăminte, el însă nu îi dădu băgare de seamă și urmă:

»Copiii care se jucau în parcul d-voastră, adică fiica d-voastră și băiatul acela, (asupra căruia sunt sigur că ați avut bănuiala că a condus-o afară din parc), în urma jocurilor, au adormit unul lângă altul pe o bancă. După cât timp nu știu, dar' poate-că a doua zi, ei se deșteptară în baraca unor saltimbanci, care prin amenințări și lovituri de biciuri, îi învățară meșteșugul lor. Băiatul însă apăra pe aceea pe care o credea sora lui, și îndată ce fură destul de mari spre a-și câștiga pânea, fugiră. Atunci începă lupta cea grea. Umbilând noaptea și dormind ziua reușiră

clinare spre Miază-zi, mai ales dacă e așa de deschis, că razele soarelui îl ating și îl sărută dela răsărire până la apunere. Atari sunt frunțile și colinele aplecate spre Miază-zi. După ele, în bunătațe, urmează cele înclinate spre Răsărit și cele spre Apus, dar' tot deschise frumos. Cele spre Miază-noapte nu-s aproape deloc potrivite.

După clima (firea) țerii noastre, locurile plecate între 5—20 grade înspre Miază-zi, sunt cele mai priincioase vieii, îndeosebi dacă sunt așa de deschise, că razele soarelui bat pe ele de când răsare până asfințește. Vin apoi după astea de bune cele cu fața și clinul spre Răsărit ori spre Apus. Cele spre Nord (Miază-noapte) sunt locuri rele de vie, căci nu e soare pe ele mai deloc, și-s reci și umede.

Intre locurile cu fața spre Răsărit și Apus, care-s mai bune? Unul ca altul. Pe cel despre Răsărit bate soarele prea iute dimineața, până plantele nu au trecut pe încetul din recele nopții în blîndeța zilei, și într'atîta ar fi mai rău ca cel despre Apus, dar' cel despre Apus e expus mai tare la toate furtunile verii, care venind tot dintr'acolo, îi strică mai mult ca celor despre Răsărit. Deci una pentru alta, și așa aceste locuri sunt de-o formă de bune.

Locurile mai piezișe ca de 20 grade, sunt de regulă și mai calde, și acolo strugurii se coc mai bine, — dar' e rău că pe acelea nu poți duce ușor gunoiul, umbatul cu toate celea e greu pe ele, și scurgerea apei le strică mai tare.

Atât despre poziția locului.

(Va urma).

Știri economice.

— *Reuniunea șam. de agricultură dela Sibiu* își publică programul de lucru pe anul viitor. E un program bogat: prelegeri economice în 10 comune; expoziție de vite; procurarea unei vișele de soiul curat Pinzgau; curs de altoit pomi; procurarea de altoi și de semințe de nutrețuri; o expoziție a industriei de casă împreunată cu expoziția profesională, etc.

— La *Blaj* s'au făcut pregătirile pentru înființarea unei Reuniuni de meseriași. În 5 Ian. n. a avut loc adunarea de constituire sub președința dlui Dr. Bunea. S'a ales o comisie de 7 sun președ. dlui Dr. Maniu care să redacteze statutele, apoi se întrunesc de

să fugă fără a fi prinși de Leonce, stăpînul baracei, și spre a prescurta, domnule conte, povestea, cu ajutorul lui Dumnezeu băiatul acela, care cu drept cuvînt prin nașterea sa nu se putea aștepta la mai mult, deveni cunoscutul, celebrul Clown-Bum, ocrotind el pe aceea, pe care o credea sorioara lui, ajungînd chiar prin munca lor onestă, să pue de-o parte câte-va mii de franci destinate zestrei vicecontesei Mieta de P., pe care am onoare să vă-o presint acl...

»Da, domnule conte, Dumnezeu a vrut ca de astă-dată să o regăsiți. Vi-o înapoez, curată cum v'a părăsit, mai frumoasă de cât ori-cînd, bună și inteligentă precum ați zis că a fost conțesa, care presupun că a murit de durere. Ear' eu, tristolul Clown, eu Bum, a cărui naștere nu-mi dă dreptul de a face să rîdă lumea, când adesea lacrimile îi țâșnesc din ochi, eu îmi voi urma calea binecuvîntînd pe aceea, care mi-a procurat singurile clipe de fericire din viața mea, pe scumpa mea sorioară din tinerete, pe Mieta mea, azi vicontesa de P.**, care vă este cel mai frumos dar de Anul-nou«.

Mieta, care ascultase, plîngînd dar' nemișcată, cele-ce spuse Toto, se repezi la el, și luându-l în brațe strigă:

nou mâne și se vor constitui. Adunarea aceasta o fost convocată de dl Augustin Coltor. Dorim succes deplin.

— In *București* (com. Timiș) la insistența dlui Dimitrie Buibaș, proprietar și notar pensionat, precum și a preotului Corneliu Gherga, s'a înființat un nou institut de credit și economii societate pe acții, sub numele „Bănățana“, cu capital social de 20.000 cor.

Prețul bucatelor.

La bursa din Pesta în 9 Ian. bucatelor se căutau bine. Venzători puțini, cumpărători mulți. De aceea grăul a trecut cu 15 fileri mai scump ca nainte-zii.

S'a vândut

Grâu frumos de Tisa, de 80 kg., m. m. cu . . . fl. 970.
Cel mai slab, mai ieftin, cu fl. 9—940. etc.
Secara . . . . . 750.
Ovășul . . . . . 760.
Cucuruzul . . . . . 487.
Trifoiul kilogramul cu 52 cruceri.

Inceputuri bune.

Reuniunea Economică la Dobra.

Pe ziua a doua de Crăciun, zelosul domn protopop gr.-or. al Dobrei, dl Iosif Morariu, a convocat acolo la consultare pe toți fruntașii din Dobra, cum și pe cei din comunele vecine, pentru a se constitui în *Despărțământ al Reuniunii Economice din Orăștie*. Din partea Reuniunii însăși a mers pe aceea zi la Dobra secretarul I. Moța. După serviciul divin, (care în Dobra, spre lauda preotului, ca și a stranei, se face foarte frumos și evlavios!), numărul fraților dobreni au rămas în bogat împodobita biserică. Dl protopop Morariu a fost ales președinte al adunării. Dsa a deschis-o arătând folosul însoțirii oamenilor pentru scopuri comune, căci mai mulți împreună, mai ușor pot lucra și înainta spre țintele lor. Recomandă adunării să asculte lămuririle ce le va da secretarul Reuniunii Economice dela Orăștie despre foloasele ce au membri ei dela ea.

Păr. I. Moța explică mai pe larg aceste foloase, face o socoteală cât a câștigat în anul trecut un membru prin aceea că s'a făcut membru, și laudă pornirea Dobrenilor de a înjgheba aci un *despărțământ* la care economii nostri din loc și jur se se poată mai ușor adresa, și apoi conducătorii *despărțământului*

„Nu Toto, nu-mi trebuie ranguri, onoruri, averi! Ce-mi pasă mie de nașterea mea și a ta, dacă numai pe tine te vreau, numai pe tine te iubesc! Domnul conte, zic domnul conte, căci nu voesc a fi fiica d-lui, de ar ști gria ce ai avut de mine, îngrijirile ce mi-le-ai dat, când învătăi în ascuns spre a mă instrui și pe mine, altfel te-ar privi azi! Cu atât mai bine, domnule conte, pe care te caută bravul meu Bum de ani de zile, cu atât mai bine că nu mi-e frate. Nu, domnule conte, nu mă chiamă Mieta vicontesa de P.**, ci mă voiu chema de aci înainte Mieta Toto de Bum, titlu tot atât de onorabil.“

Contele stete mișcat la scena aceasta, el care crezuse că fiica sa, pe care o regăsisse, se va repezi în brațele sale, mândră de a fi fiica unui conte, putându-o depărta cu ușurință de piața aceea, care după el era toată pricina nenorocirii casei sale, o regăsi cu o armă tare în contra planurilor sale, arme care erau amorul și recunoștința.

Toate încercările Clownului fură înzadar, nici făgăduințele tatălui că îi va cununa împreună, că le va da avere, numai se nu-l mai părasească, și se nu mai rămăe artiști, fură înzadar. Ea nu răspundea decât, că își închipuise altfel regăsirea părinților sei, că regretă

mântului se ceară cele de lipsă la comitetul central din Orăștie, care va face să le vie cele dorite de-a dreptul la Dobra. Dorește ca cu timpul să le ajute D-zeu a face din micul *Despărțământ*, o *Reuniune* de sine, înfloritoare, și îi roagă să-și aleagă un comitet al *Despărțământului*.

Indată se alege comitetul în persoanele d-lor: Iosif Morariu, Iosif Criste, Nicolae Herbai, Aron Muntean, George Herbai, Ioan Criste lui Solomon, Aurel Oprean, Toma Neamtu, Toma Roșu, Nicolae Criste, George Tomuța și Ioan Oprean.

Pe lângă membri deja înștiințați înainte de adunare, s'au mai înscris mulți și aci îndată, de tot peste 25 membri, — și mulți se vor scrie încă din comunele vecine, — căci ideea le place tare la oameni.

Hotărârea și constituirea Dobrenilor se va prezenta comitetului central din Orăștie, spre luare la cunoștință, apoi cei din comitetul *despărțământului* se vor constitui cu președinte, secretar și casar propriu, care vor trimite la comitetul central taxe și rapoarte despre ce fac și ce ar dori a avea sau a face.

În numărul viitor publicăm lista membrilor înscrși la Dobra.

Dee D-zeu ca bunul început la mult și bine se conducă!

Reuniune de înmormântare în Dobra.

Tot în biserică gr.-or., a doua zi de Crăciun, secretarul »Reuniunii de înmormântare« din Orăștie, dl I. Moța, a explicat fraților Dobreni cum e compusă »Reuniunea de înmormântare« în Orăștie, ce ușoară e existența ei, ce mari sunt foloasele ei pentru poporul care nu ușor ajunge la 50—60 fl., la casa de o moarte în casă, — și arătându-se poporul dobreni foarte aplicat a intra în o atare Reuniune, înființată la ei, cei prezenți s'au declarat de adunare de constituire a unei Reuniuni de înmormântare la Dobra. Dl Moța le-a cerut apoi și explicat statutele, cari au fost primite ca și la Orăștie, și biroul adunării, dl I. Morariu ca președinte adhoc, Toma Roșu ca notar adhoc și dnii Iosif Criste și Aron Muntean ca bărbați de încredere, să înainteze statutele spre aprobare la ministru. Până vor veni aprobate, se va lucra se se câștige numărul recerut (cel puțin 300) de membri.

D-zeu se le ajute!

și cere scuze contelui de supărarea ce i-o cauzează, dar' că este tare hotărâtă de a nu părăsi frumosul dar de Anul-nou ce primise prin vestea: că *Toto nu îi este frate*, și că tericită trăise cu el sub titlul acesta ca artiști, și că de l'ar părăsi, i-ar lipsi aplauzele și glumele lui Bum al ei! Se îmbracă repede și trase pe Bum după ea, lăsând pe contele zăpăcit.

Ajunși în stradă ea zise lui Bum: Cine nu cinstește pe Toto Bum al meu, se nu-mi pretindă respectul meu, ba se încerce de a mă chiar despărți de el!

A doua zi Toto, pe când se îmbrăca pentru reprezentație, ceti într'un jurnal următoarea știre:

Azi dimineață s'a găsit, sinucis în camera sa, contele Raul de P.**, arma a fost un revolver. La sosirea procurorului s'a găsit pe masă o scrisoare și un testament deschis, prin care își lasă toată averea sa de mai bine de trei milioane, unei frumoase artiste din trupa circuitului Sur.

(„A. P. R.“)

I. E. Munteșcu.

NOUȚĂȚI

Programul foii noastre, publicat în fruntea numărului prim, l'a mai scris ulterior și dl Dr. Stefan Rozvan, avocat în Arad.

— *Tuturor cetitorilor „Libertății“, le dorim An-Nou cu fericiere!*

La instalația electrică din Orăștie, se pune în săptămâna viitoare mașină nouă, mai mare, căci înmulțindu-se frumos abonenții acestei lumini, mașina întâi adusă, nu mai era destul de puternică.

— *Domnișii abonați, cari din întâmplare n'ar fi căpălat Nr. 2 din „Libertatea“, se binevoiască a ne vesti de grabă, ca să li-l trimitem.*

La fiecare postă se află tipări-turi de reclamare oficioasă pentru foi. Mergi numai și spui că n'am primit foaia cutare, și posta o reclamă din oficiu, fără cheltuială.

În sara de Crăciun ne-a deslătat în Orăștie laudabilul cor bisericesc instruat de dl I. Branga. La colindă corul a fost condus de dl Cornel Popescu, student universitar, venit de sărbători la noi cu dorul de a conduce corul. În ziua de Crăciun apoi corul s'a produs tot așa frumos în biserică.

— *De aci încolo, fiecare se pună pe mandatele postale încă o marcă de 1 ban (1 filer), asemenea pe fiecare cartă de corespondență marcă de un 1 ban, căci altfel le respinge posta. Din 10 Ian. n. e legea așa la postă.*

Concertul Popovici, dat aici Joi sara, a avut un succes splendid. Artistul Popovici ni-s'a arătat și nouă în toată strălucirea sa. I-s'au făcut entusiaste ovațiuni după fiecare cântare, dar' și dânsul ne făcea plăcute surprinderi, când rechemat prin nesfârșite aplauze după o piesă cântată nemțește, a cântat'o a doua-oară românește! A încheiat concertul cu »Mândruțică dela munte«, care a plăcut colosal, și rechemat, cântărețul, spre surprinderea plăcută a tuturor, a cântat'o — nemțește, în o traducere foarte reușită.

Doamna Maria Dima, împedecată în ultimul moment de a veni a fost înlocuită prin d-șoara Elena Cunțan, absolventă a conservatorului din Berlin, care a cântat asemenea perfect de bine și a fost viu aplaudată, primind din partea tinerimii și un frumos buchet.

Sala mare dela »Transylvania« era plină; toate locurile vândute; mai numai Români și Sași; Unguri puțini. Oaspeți din comunele vecine mulți, apoi mai de departe: din Deva, Hațeg, Hunedoara, etc. Îndeosebi Hațeganii au fost bine reprezentați prin domni și mai ales prin multe și frumoase dame.

Dl George Dima, arangeatorul și acompaniatorul concertului, a fost obiectul unor vii manifestațiuni de iubire din partea preoțimeii și învățătorimeii, căreia i-a fost prin vremi profesor. Venit în sală, după concert, a fost salutat cu avântate vorbiri, la care dl Dima a răspuns în cuvinte însuflețite, înțelepte și tinerești. Asemenea au fost salutați cu vorbiri artiști Popovici și d-șoara Cunțan, mulțumind dl Popovici din toată inima.

Duminecă concertează în Timișoara. Să umble în pace, spre fala numelui de Român.

La Orăștie concertanții au încasat aproape 900 cor.

Mulțumită călduroasă aduce pe această cale dl preot gr.-or. din Bobalna Petru Lula, mult stimat doamna Ana Adamovici, care a dat mult ajutor sfinteii bisericii gr.-or. de acolo: La îngrădirea cintrimă și padimentarea

bisericii, a dat gratuit material de lemn în preț de 100 coroane, iar' pentru împodobirea bisericii, a procurat un Chivot frumos în preț de 120 cor., zugerăvit de Isidor Opreșan din Orăștie. D-zeu să-i răsplătească facerea de bine.

Prohodul asupra moșiei baronului Szentkereszty. Știrea dată de noi că dl Dr. I. Mihu a cumpărat moșia baronului Szentkereszty, a trezit un ecou în presa ungurească. Mai multe foi s'au dat pe căntece de jelație, de par'că îi fac chiar prohodul. Unele pun și prostie în vorbele de tânguire. Vom schița, în numărul viitor, glasurile aceste, cel puțin ca curiosum.

Biserica gr.-or. din Orăștie fusese descrisă de inginerul orășenesc în un raport către poliție, așa de slab, că poliția ne dase poruncă se desfacem turnul, să închidem o parte a bisericii, etc. Comitetul parohial, înainte de-a se apuca de-un lucru așa mare, a chemat și pe expertul întreprinzător Szallay din Sibiu, care cercetând biserică — mai ales că păreții s'au legat acum cu fer — a spus că în starea asta biserică poate sta și jumătate de veac încă. Ingerul comitatens din Deva, a găsit'o tot așa ca dl Szallay, și așa s'a ridicat ordinul poliției cu totul.

Fugi mălaiu, că te tatui! În Orăștie s'a înființat, cu începerea acestui an, și o tipografie ungurească. Nimic grozav. Ori-ce om singuratic, o poate face ori-când, dacă investește în întreprindere 3—4000 fl. Dar' cum Ungurii nu avuseră aci tipografie, ei s'au bucurat de asta lucru mare. Foaia lor »Szászváros« tipărită de Anul nou în această tipografie, e plină în numărul de anul nou, de exprimarea acestei bucurii. N'am avea nimic cu treaba, dar' numita foaie, scriind despre marile »eveniment« acesta, ajunge într'un avânt al fraselor a scrie, că asta dovedește:

„...solidaritatea morală, ținerea tare laolaltă a Maghiarilor (din Orăștie), iubirea de patrie, care chiamă seminiția maghiară, ca pe acest pământ stânt etc., să creeze un puternic stat național unitar maghiar!“

Asta din incidentul deschiderii unei biete tipografii. »No ke tare menunat! De nu ne vom maghiarisa acum, apoi niciodată! Și unde se scrie asta? Chiar în Orăștie, unde viața națională a Românilor și Sașilor, e în o dezvoltare așa frumoasă, că aci mai puțin ca oriunde poți visa de aceea unitate națională maghiară. Curat zisa Românului: Fugi mălai, că te tai!

În Coșteiu (Bănat) a avut loc a doua zi de Crăciun, un reușit concert și teatru, dat în favorul fondului Reuniunii de cetire și cântări.

La Hunedoara e pe cale înființarea unei însoțiri de comerț cu bucate. Idee bună. D-zeu se ajute. Vom publica o scrisoare ce am primit despre pregătirile ce se fac.

Fete doctori. Au început și femeile a se pune pe carte de când s'a hotărât că pot umbla și ele chiar la școlile cele mai înalte. În cei din urmă 2 ani, trei femei au învățat în Buda-pesta medicina, două sunt doctori medici de mult, a treia a făcut săptămâna trecută examenul de doctor. Sunt chemate foarte bucurors la femei bolnave.

Concert în Mercurea. Inteligența română din Mercurea și jur învitat la concertul ce-l va aranja cu binevoitorul concurs al unui grup de teologi dela seminarul »Andreian« din Sibiu Duminecă, în 6 Ianuarie v. 1902 (Botezul Domnului) la hotelul »Trei Arabi« din Mercurea. Venitul curat e destinat pentru școala confesională din loc. După concert, dans.

Lumina electrică în Vatican. Pompoasă reședință a Papilor era, din vechi vremuri luminată de mari și strălucite candelabre cu lumini și candel.

Acum dela Anul-nou au introdus în întreagă uriașă curte și în toate palatele și pe cărări, lumina electrică. Papa Leo se zice că e foarte plăcut impresionat de frumoasa lumină, e încântat, încât în odăile sale a pus mai multe lumini de cum fusese planul întâiu. Numai pe masa Sa de lucru, a mai lăsat vechile feșnice, și lampa cu oleu.

Vaticanul, inundat acum de frumoasa lumină, se vede sara strălucind cu mult mai viu și pe piața Sftul-Petru stă sara lume multă de-l privește. Însași piața e mai luminată acum prin lumina mărită ce se varsă spre ea din Vatican.

În Ciocova arangează inteligența română la 13 Ian. n. o petrecere cu joc, în favorul bisericii gr.-or. române de acolo.

Producțiune teatrală-decl. aranjază Reuniunea femeilor române pentru înfrumusețarea bisericii și școlii din Tiișca. Duminecă, în 30 Decembrie st. v. 1902 în localul școlii.

— *Ziarele române au aprețiat cu multă bunăvoință apariția foii noastre. În lipsa de loc, n'am putut încă, dar' vom reproduce din acele aprețieri, dând și lămuriri unde va fi de lipsă.*

In loc de felicitări

de Anul-Nou, au mai solvit în Orăștie pentru Masa studenților dela gimn. din Brad, dnii:

Aurel P. Barcianu, coroane 4

Ion Lazaroiu, com., „ 2

Cu totul pe lista noastră cor. 149

Pentru »Casa Națională« la Sibiu, au fost contribuit până la 5 Ian. n. 48 domni din diferite părți cu suma de 220 coroane.

Un obicei foarte bun acesta, în loc de a arunca aceste sume pe hârtie și postă.

FEL DE FEL

Cerșitorii în America.

Nici în năzdravana de Americă, nu-s toți milionari. Sunt și printre ei și cerșitori, dar', firește, fiind »americani« trebuie să fie ceva mai extra ca cei de pe la noi. Chiar acum e mare sfără în țară acolo, contra »cerșitorilor«. Căci aceia sunt unici în felul lor. Pe ei nu-i pornește la cerșit, lipsa cea mare, ci — obrăznicia cea mare. Cerșitorii americani nu umblă sdrănțoși, ci elegant îmbrăcați, și nu cerșesc »milă«, ci cer — ceva »sprigin«. Să provoacă la »datorința societății« de a da sprigin celor ce nu au. Și dacă le dai de dat »spriginul«, dar' cam subțirel, apoi te înjură în față! În anumite orașe te terorizează pe stradă »cerșitorii!« Sunt foarte mulți cerșitori femei. Prin New-York e lucru de toate zilele, că o damă elegant îmbrăcată, oprește pe câte o femeie mai simplu îmbrăcată decât ea, și-i cere »sprigin«. Femeea n'are din întâmplare la sine bănuți, dama o urmărește pe stradă batjocorind-o! O atare femeie a cerut ajutorul poliției contra »cerșitoarei«. Au arestat-o. Poliția a pedepsit-o cu 10 dolari. Cerșitoarea a scos punga și a arătat că n'are la sine decât 7 dolari, căci — »numai« atâta a câștigat astăzi! Dar' și-a lăsat la poliție zălog libelul de depunere dela bancă, în care avea 4000 dolari, să-și scoată de acolo!

Chiar se discută prin foi, ce e de făcut pentru a pune capăt obrăzniciei acestor »cerșitori« americani.

Redactor resp.: IOAN MOȚA

Adam Cristea

croitor militar și civil în Orăștie
(str. Beriului)

își recomandă croitoria sa pentru domni, — îndeosebi face cunoscut pentru preoții și creștinii noștri din ținut, că

pregătește și haine bisericesti

atât pentru serviciul divin în biserică, cât și pentru înmormântări.

Pentru acurateța lor și pentru executarea acurată după rit garentează!

Prețuri moderate! Hainele pe cari credincioșii le iau dela credincioșii le iau dela agenții firmelor străine, cu 50—60 fl., aci le pot face cu 15—20 fl. mai ieftin!

Cetiți și spuneți tuturora!

(6) 3—

IOAN MUNTEAN

croitor român în Orăștie

își recomandă croitoria sa pentru domni.

Oprit în călătoriile mele de studiu, prin orașe mari ca Viena, Pesta, Arad, Cluj, etc. — în croitoria mea se găsesc vestminte după cea mai nouă modă și lucrute cu gust!

Prețuri de tot moderate. — Marfă solidă.

Atât domni din loc, cât și domni preoți și învățători din provincă, sunt rugați a mă cerceta și onora cu comande, de a căror efeptuire vor fi desăvârșit mulțumiți.

Cu toată stima

Ioan Muntean.
croitor în Orăștie (Drumul țerii).

(7) 3—

„ASSICURAZIONI GENERALI“

fondată în 1831.

Această mare bancă de asigurare, care prin plățirea punctuoasă a pagubelor celor asigurați la ea și prin prețuirea bună a bagubelor (din foc) și-a atras în cea mai mare măsură încrederea publicului, — are la sfârșitul anului trecut 1900, următoarea avere:

Capital și rezerve	173.458.451 cor.
Capitaluri asigurate la ea pe viață	525.894.823 „
Asigurări contra focului	77.309.462 „
A plătit dela înființarea sa de tot, pagube	688.595.391 „

Aceste cifre arată, că banca „Assicurazioni Generali“ dă cea mai mare chezeșie chiar și celui mai precaut proprietar, și arată că marea încredere de care această bancă se bucură, e deplin întemeiată, prin fondurile ei cele mari.

„Assicurazioni Generali“ primește asigurări:

1. Pe viața omului, pe un termen oare-care, sau asigurări de rente (pensii), cari se plătesc ori la moarte îndată, ori la terminul ales de asigurat.
2. Contra pagubelor de foc, trăsnet, exploziune prin gazuri, pe mobile și imobile.
3. Contra pagubei de chirie urmată după arderea casei.
4. Contra spargerii obiectelor de sticlă ori metal.
5. Contra pagubei urmate din transport, pe uscat ori pe apă.
6. Contra pagubei din spargere cu furt asigură obiecte sau hârtii prețioase.

Primește asigurări de așteptare pentru fete și copii.

(1) 3—10

Agentura principală a băncii
„Assic. Generali“ în Orăștie.

(Informațiuni la administrația acestei foi).

Sz. 1595—1901.

végh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróság 1901. évi V. 951 számú végzése következtében Dr. Hauer Sándor ügyvéd által képviselt Gottschlig Ágoston javára Zs. M. parosenyi Lobstein Sidonia ellen 385 kor. 92 fill. s jar. erejéig 1900. évi november hó 10-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 2008 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti árucikkék, állványok és házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1901-ik évi V. 951/2 számú végzése folytán 385 kor. 92 fill. tőkekövetelés ennek 1901. évi május hó 12 napjától járó 5% kamatai, díj és eddig összesen 107 kor. 18 fill. bírósággal már megállapított költségek erejéig Zs. M. Parosenyben, végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1902. évi január hó 29. napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1091. évi decz. hó 26. napján.

Rácz József,
kir. bír. végh.

(13) 1—1

„Minerva“ inst. tipogr. în Orăștie.

Pagubă...

Ai fost, chiar cum te-am dorit,

Inger între noi venit

Doar' din ceriuri rătăcit...

Cât în brațe te-am avut

Câte-un trecător minut

Intr'o tură fărmeacă,

Cunoscuți și eu odată

Fericirea-adeverată!

Pagubă

Că așa de rar mi-i dată!

Tot eu.

În

Ferăria românească

de prima clasă, a subscrișului, se face lucru prompt, solid și ieftin!

În aceeași curte e și rotar român.

Rugăm onorații musterii din loc și din provincă, a ne cerceta cu numeroase comande.

Ilie Lădăriu,

ferariu (Orăștie, Drumul țerii
față cu biserica gr.-or.

(12) 2—

Am onoare a aduce la cunoștință onoratului public că în restaurantul meu servesc numai

„Bere Coroana“

de I-a calitate din fabrica Dreher (à la Pilsen)

În fiecare zi începere proaspătă de butoiu, totdeauna răcit în gheață.

Servesc cu vinuri excelente și cu cugă bună, precum și cu

odăi ieftine!

Rugând onoratul public pentru cercetare și spriginire binevoitoare, semnez cu toată stima

Aladar Szatmáry,

(9) 2— ospătarul hotelului „Széchenyi“.

Sz. 7696/901.

tkkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbíróság mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy az »Ardeleana« pénzintézetnek végrehajtónak Zsunie Niculae végrehajtást szenvedő elleni 1550 kor. tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróság) területén lévő a Tordoson fekvő a tordosi 25 sz. tjkönyvben A + 2 rendsz. 1184 hrsz. ingatlanra 65 kor., A + 3 rd. 1811 hrsz. ingatlanra 124 kor., A + 4 rd. 2039 hrsz. ingatlanra 22 kor., A + 6 rd. 2435 hrsz. ingatlanra 283 kor., A + 7 rd. 3003 hrsz. ingatlanra 91 kor., továbbá az u. o. 23 számú tjkvben A + 1 rend 26 27 28 hrszra 495 kor., A + 2 rd 707 hrszra 126 kor., A + 6 rd 1202 hrszra 37 kor., A + 7 rd 1717 hrszra 81 kor., A + 8 rd 1791 hrszra 88 kor., A + 10 rd 2717 hrszra 231 kor., A + 11 rd 2829—2832 hrszra 121 kor., A + 12 rd 2284 hrszra 275 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi január hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor Tordos község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tkkvi hatóság.

Kelt Szászvárosban, 1901. évi december hó 27. napján.

(14) 1—1

Sóhalmi,
kir. aljbíró.

„Minerva“ institut tipografic

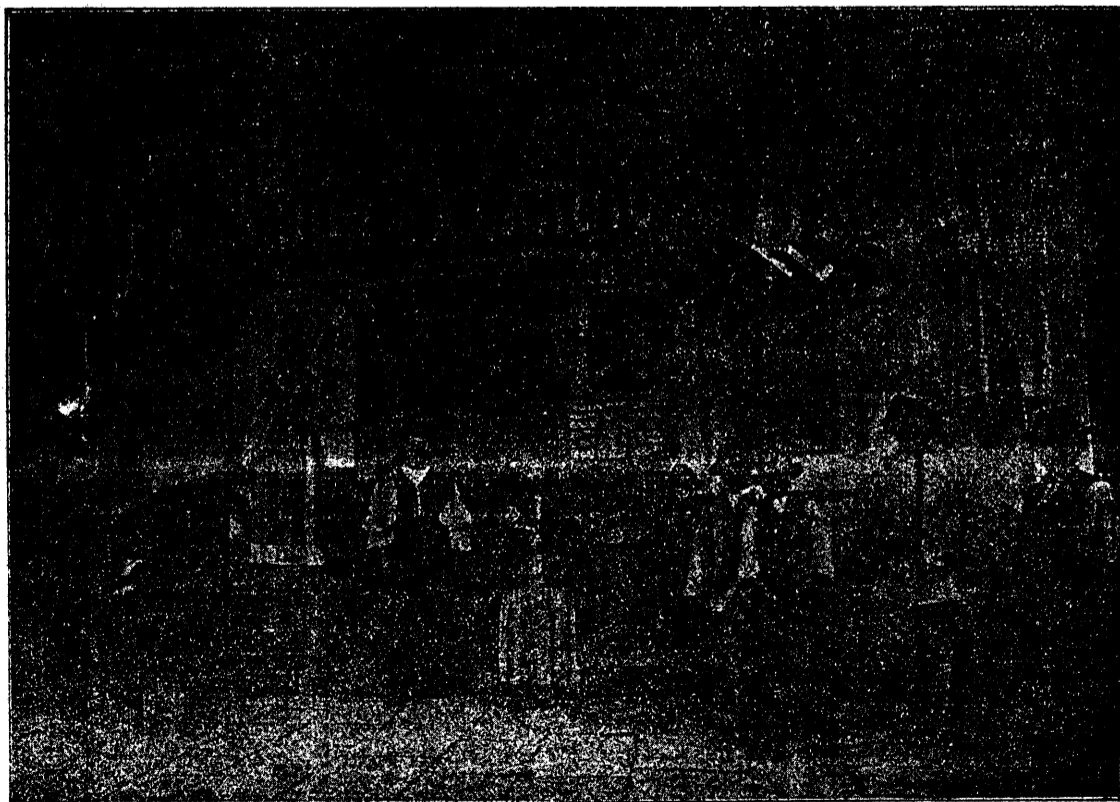
Orăștie, (Szászváros) Str. Berării Nr. 8.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

Insertiuni și reclame cu prețuri moderate se primesc la administrația foii „Libertatea“.

Prăvălie foarte bogată în mărfuri de manufactură: în năfrâmi și șorțuri dela cele mai fine, dela mătasă până la cele de toate zilele, și tot felul de pânză și stoffe de haine pentru casă, pălării de pae pentru femei, bumbac, flanele etc.

La Româncă!

La Româncă!

În ajunul carnavalului, vestesc tinerilor arangiatori de petreceri și baluri, că am

haine de călușeri

foarte frumoase, naționale, pe care le vând cu prețuri moderate, sau le dau în folosință pe lângă o taxă potrivită!

Cu toată stima

Ion Lazaroiu,
comerciant, Orăștie.

(8) 3—

Editor: Ioan Moța.